

I OSWIĘCIMSKIE FORUM PRAW CZŁOWIEKA

Europa wobec wyzwań XXI wieku. Deportacje, wysiedlenia i przymusowe migracje jako nieodłączny element konfliktów zbrojnych i wojen współczesnego świata

Oświęcim, 8-10 maja 2014 r.

Przymusowe migracje, deportacje, wysiedlenia i wypędzenia w XX i XXI wieku doprowadziły do wykształcenia swoistej wspólnoty doświadczonych wielu milionów ludzi na całym świecie. Zostali oni zmuszeni do opuszczenia swych domów i rodzinnych stron oraz oddania lub porzucenia dorobku całego życia. Istotne są tu nie tylko przyczyny, ale i skutki tych dramatycznych wydarzeń, które mogą wpływać przez długie lata na relacje pomiędzy krajami, narodami i grupami etnicznymi.

Skutki polityczne i społeczne migracji związanych I i II wojną światową, ale również ze zmianami granic po 1945 roku, polityką stalinowską czy wreszcie wybuchem wojny na Bałkanach, są w Europie odczuwalne do dziś. Przymusowe migracje nie były i nie są jednak wyłącznie problemem Starego Kontynentu. Wystarczy prześledzić krwawe konflikty wyniszczające nieustannie Afrykę, przyjrzeć się wciąż niestabilnej sytuacji w wielu miejscach Azji (Indochiny, Półwysep Koreański) czy w Ameryce Południowej (krwawe dyktatury w Argentynie, Nikaragui czy Chile), by dojść do wniosku, że problem wcale nie zanika, a wręcz przeciwnie – mamy w ostatnich latach do czynienia z jego nasileniem. Może to świadczyć o tym, że społeczność międzynarodowa nie wyciągnęła należytych wniosków z dotychczasowych traumatycznych doświadczeń milionów pozbawionych domu tułaczy. Głównym powodem jest na pewno brak elementarnej wiedzy na temat przymusowych migracji, deportacji, wysiedleń i wypędzeń – oraz ich dramatycznych i długotrwałych skutków. A jedynie rzetelna wiedza może być fundamentem budowy systemu międzynarodowych mechanizmów zapobiegania kolejnym tragediom oraz rozwiązywania już zaistniałych problemów. Tylko w oparciu o taką wiedzę można wśród obojętnej dotąd w swej masie społeczności międzynarodowej budzić empatię dla ludzi przymusowo wyrzuconych z domu i ojczyzny. Dopiero na takim podłożu ma szansę wyrosnąć silny sprzeciw globalnej opinii publicznej przeciwko nowym tragediom i ich skutkom.

Niniejsze Forum ma dwojaki cel. Pierwszym jest przybliżenie aktualnego stanu wiedzy na temat deportacji, wysiedleń i przymusowych migracji w różnych okresach, a także analiza opisanych przypadków, zwłaszcza pod kątem poszanowania praw człowieka oraz zagrożeń dla europejskiego i globalnego bezpieczeństwa. Drugim celem jest umieszczenie omawianego tematu w nurcie debaty publicznej, uświadomienie mieszkańcom bezpiecznej obecnie Europy, że problem dotyczy w wielkim stopniu również ich, dlatego nie nikomu nie wolno być nań obojętnym.

Miasto Oświęcim, na obrzeżu którego funkcjonuje najbardziej rozpoznawalne w świecie Miejsce Pamięci o upadku człowieczeństwa i unicestwieniu wszelkich ludzkich wartości, stało się, zwłaszcza w ostatnim ćwierćwieczu, ośrodkiem bardzo licznych pokojowych inicjatyw oraz spotkań ludzi z całego świata. W 1998 roku za przedsięwzięcia na rzecz pokoju otrzymał z rąk sekretarza generalnego ONZ tytuł Orędownika Pokoju. To tutaj ważne postacie życia społecznego, politycznego, religijnego, kulturalnego wypowiadają ważne słowa – skierowane do ludzkości. W żadnym innym miejscu świata apele i orędzia nie brzmią bowiem równie głośno i wymownie.

Trzeba tu dodać, że w kontekście wysiedleń, deportacji i migracji symboliczne jest, iż również tysiące mieszkańców ziemi oświęcimskiej – miasta i okolicznych wiosek – utraciło swe domy w okresie II wojny światowej, w związku z rozbudową KL Auschwitz.

Organizator: MIASTO OSWIĘCIM

Partnerzy: Centrum Dialogu i Modlitwy w Oświęcimiu, Centrum Żydowskie w Oświęcimiu, Centrum Dokumentacji Zsyłek, Wpędzeń i Przesiedleń UP im. KEN w Krakowie, Fundacja na rzecz MDSM w Oświęcimiu, Fundacja Współpracy Polsko-Ukraińskiej (PAUCI), Instytut Historii UP im. KEN w Krakowie, MBP Galeria Książki w Oświęcimiu, Muzułmański Związek Religijny, Stowarzyszenie Romów w Polsce, Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau, PWSZ im. rtm. W. Pileckiego w Oświęcimiu.

OŚWIĘCIMSKIE FORUM PRAW CZŁOWIEKA

I OŚWIĘCIMSKIE FORUM PRAW CZŁOWIEKA

Europa wobec wyzwań XXI wieku. Deportacje, wysiedlenia i przymusowe migracje jako nieodłączny element konfliktów zbrojnych i wojen współczesnego świata

OŚWIĘCIM
MIASTO POKOJU

8 maja 2014 (czwartek)

15.30 - 16.00	otwarcie OFPC	
SESJA I (MBP Galeria Książki)	WIEK WYPEDZEŃ	
16.00 – 18.00	prof. dr hab. Andrzej Zoll	<i>Europa wobec wyzwań XXI wieku</i>
	prof. dr hab. Mariusz Wołos	<i>Inżynieria społeczna okresu I wojny i jej konsekwencje dla współczesności</i>
	dr Piotr Setkiewicz	<i>Wysiedlenia ze strefy wpływów KL Auschwitz-Birkenau</i>
	dr Piotr Cywiński	moderacja dyskusji

9 maja 2014 (piątek)

SESJA II (MBP Galeria Książki)	DEPORTACJE, WYSIEDLENIA I WYPĘDZENIA JAKO NARZĘDZIE POLITYKI	
9.00 – 11.00	Adam Krzemiński	<i>Niemcy - wysiedleni czy wypędzeni – w świetle faktów i współczesnych dyskusji</i>
	dr Aleksander Gurjanow	<i>Zesłania i przesiedlenia jako elementem polityki stalinowskiej</i>
	Michał Sobelman	<i>Jak pozbyto się Żydów w 1968 roku.</i>

SESJA III (Galeria Książki MBP)	NARÓD A OBCY	
11.30 – 14.00	Krystyna Kurczab-Redlich	<i>Czeczeni w Rosji – terroryści czy ofiary?</i>
	Taras Voznyak	<i>Ukraińcy – niepodległość dla siebie czy przeciw komuś</i>
	Piotr Kępiński	<i>Polityka wobec mniejszości narodowych na Litwie w stadium budowy państwa</i>
	Jan Piekło	moderacja dyskusji

SESJA IV (Zamek Piastowski)	EUROPA CHRZEŚCIAJŃSKA, MUZUŁMAŃSKA CZY ŚWIECKA?	
16.00 - 17.30	Musa Czachorowski dr Manfred Deselaers Adam Szostkiewicz Moderacja dyskusji: Jerzy Sadecki	

SESJA V (MDSM)	MIGRACJE – ASYMILOWAĆ CZY UTRWALAĆ ODMIENNOŚCI ETNICZNE I KULTUROWE?	
18.00 – 19.30	Maciej Zaremba Bielawski	<i>Źródła rasizmu i ksenofobii w otwartych na imigrację społeczeństwach skandynawskich</i>
	Bernard Margueritte	<i>Francuski model asymilacji imigrantów – sukces czy porażka?</i>
	dr Alicja Bartuś	moderacja dyskusji
10 maja 2014 (sobota)		
SESJA VI (MBP Galeria Książki)	POLSKA DLA POLAKÓW?	
9.30 – 11.30	Zbigniew Gluza	
	Beata Machul-Telus	
11.30 – 12.00	Paula Sawicka	
	dr Joanna Talewicz-Kwiatkowska	
	dr Artur Szyndler	
Moderacja dyskusji: dr Piotr Trojański		
zakończenie Forum		
<p>Forum towarzyszyć będzie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prezentacja działań z obszaru praw człowieka i edukacji historycznej podejmowanych przez wszystkich partnerów Forum - wystawy: <ul style="list-style-type: none"> „<i>Świat utracony, świat ocalony. Oświęcimscy sybiracy</i>” (ukazująca losy współczesnych mieszkańców Oświęcimia, którzy w czasie II wojny i po jej zakończeniu byli deportowani w głąb Związku Sowieckiego) „<i>Jestem stąd. Polska wielu narodów</i>” (poświęcona historii, kulturze i terażniejszości mniejszości narodowych i etnicznych w Polsce). 		